

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

12.03.2025 г.

Икони от Националния църковен историко-археологически музей“ е уникално издание, каза председателят на БАН чл.-кор. Евелина Славчева

- bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news

Институтът за изследване на изкуствата при Българската академия на науките (БАН) и Националният църковен историко-археологически музей при Светия синод представят книгата "Икони от Националния църковен историко-археологически музей" в зала "Проф. Марин Дринов" на БАН. На снимката: председателят на БАН чл.-кор. Евелина Славчева. Снимка: Владимир Шоков/БТА (ПК)

Книгата „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“ е уникално издание, каза председателят на Българската академия на науките (БАН) чл.-кор. Евелина Славчева тази вечер на представянето на тома в зала „Проф. Марин Дринов“ на БАН.

Впечатляващо е, че това забележително издание е създадено от екип изтъкнати специалисти иконографи, които принадлежат към БАН, Националния църковен историко-археологически музей, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Националния институт за недвижимо културно наследство, Националната галерия. Това показва обединение, което е дало като резултат едно наистина уникално издание, както по своето съдържание, така и по своята форма и значимост, каза чл.-кор. Евелина Славчева.

Тя отбеляза, че авторите на този труд са се спрели на един нестандартен формат. Те са подбрали икони от края на XIII до края на XIX век. Важно достижение на изданието е заявката на авторите, че е възстановен произходът на множество икони, който е бил загубен или сгрешен. Кориgirани са и редица грешки, свързани с творчеството на някои популярни майстори, посочи тя.

Уверена съм, че това сътрудничество между БАН и Светата църква ще се засилва, допълни чл.-кор. Евелина Славчева.

Както БТА писа, изданието е с обем от 548 страници и има 733 илюстрации, чиито автори са Александър Куюмджиев, Веселина Йончева, Дарина Бойкина, Иван Ванев, Иван Рашков, Иванка Гергова, Майя Захариева, Маргарита Куюмджиева, Мариела Стойкова, Мария Колушева, Наталия Неделчева, Ралица Русева, Тереза

Бачева, Цвета Кунева, Цветан Василев. В книгата са включени 600 иконописни произведения, като голяма част от тях се публикуват за първи път.

Книгата „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“ беше представена в БАН

- bta.bg

Книгата „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“ беше представена тази вечер в зала „Проф. Марин Дринов“ на Българската академия на науките (БАН).

Водещ на представянето на изданието беше Иван Гранитски. На събитието присъстваха председателят на БАН чл.-кор. Евелина Славчева, Неврокопският митрополит Серафим, Великотърновският митрополит Григорий, Мелнишкият епископ Герасим, учени и богослови.

Днес представяме един уникален труд, каза Иван Гранитски. По думите му няма пряка връзка между нашите предци възрожденци, създатели на книжовното дружество, които после основават Българска академия на науките и нашата пресвета Църква. Този том съдържа една малка част от огромния принос на нашите предци – и учени, и представители на Светата православна църква. „Именно светлината на науката и на вярата – нашата православна вяра, помагат на нашия народ през столетията да оцелее“, отбеляза още той.

„Впечатляващо е, че това забележително издание е създадено от екип изтъкнати специалисти иконографи, които принадлежат към БАН, Националния църковен историко-археологически музей, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Националния институт за недвижимо културно наследство, Националната галерия. Това показва обединение, което е дало като резултат едно наистина уникално издание, както по своето съдържание, така и по своята форма и значимост“, каза председателят на БАН чл.-кор. Евелина Славчева.

Неврокопският митрополит Серафим предаде от името и името на българския патриарх и Софийски митрополит Даниил благословието и благопожелания към екипа на изданието. „За мен този сборник е нещо изключително ценно – не само заради новостите, внесени в текста, но и по отношение на репродукцията на представената иконография, която не е позната и не е представяна в други издания до този момент“, каза митрополит Серафим.

Председателят на Народното събрание доц. Наталия Киселова бе изпратила до екипа писмо, в което поздравява авторите на изданието. „С тази книга отбелязваме

и стогодишнината на музея, който е и културно, и научно средище, притежавашо забележителни произведения на християнското изкуство в България. Изданието е изключително ценно, защото показва богатството на българската иконопис и съм убедена, че ще предизвика заслужен интерес“, отбелязва тя.

Проф. Иван Рашков, доц. Иван Ванев, Наталия Неделчева и проф. Георги Николов разказаха повече за „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“.

Проф. Иван Рашков посочи, че огромната колекция на музея наброява над 10 хиляди светини и исторически паметници.

Доц. Иван Ванев отбеляза, че книгата е резултат от научноизследователска работата на голям екип от специалисти и е осъществена с финансовата подкрепа на Фонд „Научни изследвания“ на Министерство на образованието и науката. Той подчерта, че дейностите по проекта са осъществени с благословието на Светия синод. Наталия Неделчева благодари на всички, които са работили по проекта и са допринесли за създаването на изданието.

Проф. Георги Николов допълни, че уводната част на изданието е посветена на директорите на музея, специална част е за дейността на протойерей Иван Гошев, основател и дългогодишен директор на музея. „Каталогът предоставя на изследователите богат материал за историята на православното изкуство, но и за историята на отделните храмове по нашите земи“, посочи той.

Както БТА писа, изданието е с обем от 548 страници и има 733 илюстрации, чиито автори са Александър Куюмджиев, Веселина Йончева, Дарина Бойкина, Иван Ванев, Иван Рашков, Иванка Гергова, Майя Захариева, Маргарита Куюмджиева, Мариела Стойкова, Мария Колушева, Наталия Неделчева, Ралица Русева, Тереза Бачева, Цвета Кунева, Цветан Василев.

В книгата са включени 600 иконописни произведения, като голяма част от тях се публикуват за първи път. Те са представени в три големи раздела, включващи иконите от края на XIII до края на XVII в., тези от XVIII в. и икони от края на XVIII до края на XIX в. Оформени са и допълнителни тематични групи, представящи двустранните икони, руските икони и триптисите.

Източник БТА

Този сборник е изключително ценен, каза Неврокопският митрополит Серафим за „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“

- bta.bg

За мен този сборник е нещо изключително ценно – не само заради новостите, внесени в текста, но и по отношение на репродукцията на представената иконография, която не е позната и не е представяна в други издания до този момент. Това каза Неврокопският митрополит Серафим на представянето на книгата „Икони от Националния църковен историко-археологически музей“ в Българската академия на науките (БАН) тази вечер.

Той предаде от името на българския патриарх и Софийски митрополит Даниил благословието и благопожелания към екипа на изданието за „много и полезни дела в живота, здраве и дългогодишен принос, за да могат да дадат още на църквата и на отечеството ни“.

Митрополит Серафим отбеляза, че Националният църковен историко-археологически музей притежава най-богатата сбирка от артефакти, свързани с дейността на Българската православна църква – над 600 са иконите, които са вписани и по-голямата част от тях са представени в този сборник.

Както БТА писа, изданието е с обем от 548 страници и има 733 илюстрации, чиито автори са Александър Куюмджиев, Веселина Йончева, Дарина Бойкина, Иван Ванев, Иван Рашков, Иванка Гергова, Майя Захаријева, Маргарита Куюмджиева, Мариела Стойкова, Мария Колушева, Наталия Неделчева, Ралица Русева, Тереза Бачева, Цвета Кунева, Цветан Василев. В книгата са включени 600 иконописни произведения, като голяма част от тях се публикуват за първи път.

Загадката от Хераклея Синтика: През април ще приключи цялостната реставрация на втората скулптура

- dariknews.bg

През април ще приключи цялостната реставрация и консервация на втората скулптура, открита в Хераклея Синтика. Тогава и главата на статуята ще бъде добавена към тялото, каза за професор Людмил Вагалински, ръководител на разкопките в античния град. След това статуята ще бъде изправена. Главата вече е реставрирана изцяло и тя е един от акцентите на годишната изложба „Българска археология 2024“, открита на 14 февруари. Може да бъде видяна от посетителите на музея до края на април.

Втората скулптура, открита при разкопките в Хераклея Синтика, за първи път е поставена по гръб в централната зала на Националния археологически институт с музей при Българска академия на науките (НАИМ-БАН), след като около 1600 години е била с лицето надолу в Големия канал на античния град.

Най-после успяхме да видим статуята отпред ..., защото откакто сме я намерили, тя винаги е била по лице, както са я оставили древните. Самият аз още не бях виждал как изглежда, отбеляза професорът. Той определи фигурата като добре скулптирана. Тялото е мускулесто и на много млад мъж.

Професор Вагалински напомни, че дясното бедро на скулптурата е спукано в древността, когато хората са взели мерки да го закрепят с метални планки. Направени са изследвания с подвижен мобилен рентген. "Имаме уверение, че като изправим статуята, няма да се получи инцидент, защото това не е опорен крак. Това е извитият крак, който не носи тежестта", каза още археологът.

Двете открити при разкопките скулптури са направени по различно време, поясни още той. Тази, която беше открита първа и е в музея в Петрич, е създадена около новата ера. Втората статуя е създадена около 150-170 години по-късно, отбеляза проф. Вагалински. Има разлики в моделирането на двете статуи. Първата е по-омекатена, по-фино направена и си съответства на времето, допълни той. Иконографският тип на пръв поглед изглежда близък, но има разлики за специалиста. Втората статуя отговаря на тази по-късна епоха - втората половина на втори век след Христа. И двете статуи се вписват в скулптурната школа и иконографските схеми, които са характерни за римската провинция Македония, каза още ръководителят на разкопките в Хераклея Синтика.

Двете статуи, една до друга, ще бъдат чудесен акцент. Особено като видим и втората скулптура сглобена. Те са почти еднакви на ръст. Голям град е бил Хераклея. Неслучайно говорим за Хераклея като за българския Помпей. Помпей загива от Везувий, от вулкан. Хераклея е съсипана от земетресения. Хераклея е източник на много информация и интересни находки. В този преносен смисъл, тя също е Помпей. За България, обекта е изключителен, каза проф. Вагалински.

По отношение на човека, който е увековечен чрез втората скулптура, археологът каза, че е рано да се правят предположения. Изобразеното лице не е познатите, публикувани. Преровили сме всичко възможно, за да бъдем по-категорични. Очевидно е много важен човек. Възможно е да е бил римски генерал, пълководец или пък дори много важен местен първенец, за който нямаме запазени скулптурни изображения. Това ни затруднява по отношение на разпознаването на конкретния човек, каза още професор Людмил Вагалински, ръководител на разкопките в античен град Хераклея Синтика.

Проф. Алкивиад Препис ще изнесе в София лекция за паметниците на световното наследство на ЮНЕСКО

- bta.bg

Публична лекция на проф. Алкивиад Препис ще се проведе днес, 12 март, в сградата на Съюза на архитектите в България (САБ). Събитието ще бъде на тема „Паметници на световното наследство на ЮНЕСКО: проблеми с управлението, развитието и мониторинга“, информират от Национален археологически институт с музей към Българската академия на науките (НАИМ-БАН).

Лекцията е част от поредицата „Академичен семинар на НАИМ – БАН“, уточняват от екипа. В нея проф. Алкивиад Препис ще представи проблеми, свързани с управлението, развитието и мониторинга на паметници под закрилата на ЮНЕСКО. Събитието се организира в партньорство със Съюза на архитектите в България, Дружество „Архитектурно наследство“ при САБ и Камара на архитектите в България, Регионална колегия София-град, отбелязват от НАИМ-БАН.

„Настоящата презентация е преглед на проблемите, пред които сме изправени днес, при опазване и управление на обектите на световното наследство, и следваните политики за справяне с тях. Поставяйки въпроса дали доктриналните текстове и принципите на Конвенцията за световното наследство могат да бъдат приложени на практика и в местния контекст на отделни примери“, казват от екипа.

Те уточняват, че акцентът е поставен върху няколко конкретни въпроси:

Определяне, приемане и тълкуване на свързаните с миналото културни ценности в съвременното общество; Общи въпроси, които оказват влияние върху паметниците; Ролята на историческите паметници, като основни фактори в областта на устойчивото развитие и управление в историческите центрове и буферните зони (нови проекти за развитие и туризъм); Взаимодействието с местното общество в процеса на управление; Иновативни практики в рамките на интегрирания процес на опазване; Въпросът за значението и границите на реставрацията/реконструкцията, особено във връзка с понятията автентичност, цялост и дух на мястото.

Проф. Алкивиад Препис е преподавал в Катедра по архитектурно инженерство, Политехническа школа и Тракийски университет "Демокрит", Гърция.

Образованието му включва диплома за DPLG архитект от Националния технически университет в Атина (1976), докторска степен, получена в Софийския политехнически университет (1988) и постдокторска специализация в Националния институт за езици и източни цивилизации (INALCO), Париж. Понастоящем е почетен професор в Казанския държавен университет по архитектура и инженерство, Руска федерация, експерт на ЮНЕСКО и ИКОМОС за обекти на световното наследство и на Съвета на Европа за архитектурното и археологическото наследство в Югоизточна Европа.

Проф. Препис е в редица експертни мисии и технически доклади за паметници на световното наследство в много страни и координатор на проекти за градско планиране за управление на традиционни селища в гръцкото Министерство на околната среда, планирането на територията и благоустройството. Ръководител е на отдел „Традиционни сгради и паметници“ в община Атина, на редица проучвания и проекти за защита, реставрация и рехабилитация на исторически сгради, византийски и поствизантийски църкви и традиционни селища, включително на Балканите (исторически център на гр. Охрид; църквите „Св. Климент“ (Охрид), „Св. Георги“ в Старо Нагоричане и „Св. Георги“ в Курбиново, както и на манастир Трескавец, Република Северна Македония).

На 14 март: Ще наблюдаваме първото пълно лунно затъмнение за тази година

- plovdiv-press.bg

На 14 март ще бъде първото от двете лунни затъмнения за 2025 г., каза пред БТА Пенчо Маркишки, физик в Института по астрономия с НАО, БАН и в катедра „Астрономия“ на Физическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Маркишки посочва, че през 2025 г. ще станат общо четири затъмнения. „Две от тях ще бъдат пълни лунни – на 14 март и на 7 септември, а останалите две ще са частични слънчеви – на 29 март и 21 септември. От България ще можем да наблюдаваме навлизането на Луната в земната полусянка на 14 март сутринта – до лунния залез. Най-интересното явление за нас ще бъде пълното лунно затъмнение на 7 септември вечерта, по-голямата част от което ще можем да проследим след изгрева на Луната“, казва физикът.

Навлизането на Луната в земната полусянка на 14 март ще започне в 05:57 ч., но явлението ще може да се проследи само до залеза на Луната в 06:44 ч. за София, разказа Маркишки. Той обърна внимание, че в началото на затъмнението от полусянката дискът на пълната Луна не изглежда по-различно от обичайния вид, в който го познаваме, т.е. този най-ранен етап от явлението не е атрактивен за наблюдение.

„Пълната фаза ще започне в 08:26 ч. и ще завърши в 09:32 ч. българско време. Тя ще се наблюдава най-удобно от Северна Америка. Краят на затъмнението от сянката на Земята ще бъде в 10:48 ч., а от полусянката – в 12:01 ч. Свидетели на тези последни етапи ще бъдат и жителите на Австралия, Япония и Източна Азия, за които Луната ще изгрее немного време преди края на явлението“, посочи Маркишки.

Цялото затъмнение ще продължи 6 часа и 3 минути, а само пълната фаза – 1 час и 6 минути, уточни той. БТА припомня, че в новото издание на справочника на катедра

„Астрономия“ на СУ има специална статия, посветена на пълното лунно затъмнение в нощта на 23 срещу 24 август 1877 г., по време на боевете на Шипка.

Две седмици след лунното затъмнение на 14 март ще настъпи и първото за годината слънчево затъмнение, но то няма да е видимо от българска територия, каза Маркишки. Затъмнението ще бъде частично и ще се наблюдава от североизточната част на Северна Америка, о-в Гренландия, северната част на Атлантически океан, Северозападна Африка, по-голямата част от Европа и Западна Азия.

В Южна Европа зоната на видимост на затъмнението ще достигне до Централна Италия, Хърватия, Северна Сърбия и Северозападна Румъния.

Книга с лекции на Иван Шишманов от Фрайбургския университет ще бъде представена на 19 март

- bta.bg

Книга с лекции на Иван Шишманов от Фрайбургския университет ще бъде представена на 19 март. Снимка: академично издателство „Проф. Марин Дринов“
Книгата „Славянски свят. Фрайбургски лекции 1923/1924 г.“ с лекции на Иван Шишманов (1862-1928) ще има представяне на 19 март в зала „Проф. Марин Дринов“ на Българската академия на науките (БАН), съобщават организаторите. Водещ на събитието ще е Бойко Василев.

Съставители на тома са Елизабет Шоре и Румяна Конева. Те дешифрират и възпроизвеждат четените от Шишманов лекции на немски език във Фрайбургския университет въз основа на запазените негови бележки и записки. Централно място в тях заемат културните стереотипи и крехкостта на мирното съжителство между европейските народи и не на последно място – между самите славяни, посочват от академичното издателство „Проф. Марин Дринов“.

По думите им оттогава Шишманов активно защитава идеята за обединена Европа, паневропейското движение. Текстове, които в книгата са подробно коментирани и придружени от научни студии, са важен документ за времето, но и впечатляват със стряскащата си актуалност, допълват от издателството.

Иван Шишманов е учен и политик в областта на културата. Завършва гимназия във Виена и следва в Йена, Женева и Лайпциг. Професор е по сравнително литературознание в Софийския университет, министър на народното просвещение и посланик на България в Украйна. След 1918 г. напуска България и живее три години във Фрайбург в Брайтгау, Германия.

Новостите в политиката на сближаване в Европейския съюз и постигнатите резултати бяха дискутирани на конференция в Смолян (Обобщение)

- pronewsdobrich.bg
- bta.bg

Новостите в политиката на сближаване в Европейския съюз (ЕС) и постигнатите резултати бяха дискутирани на местна конференция в Смолян по проект "Европа на Балканите: Заедно чрез знание", който Българската телеграфна агенция (БТА) изпълнява с подкрепата на Европейската комисия (ЕК). "В града, в областта имаме прекрасни резултати по отношение на образованието. Нашите деца са уважавани в състезанията, в които участват, постигат трайни и устойчиви резултати. Надявам се това да продължава и да се развива. Дано има тенденции повече млади хора от Смолян да се завръщат, за да дадат нов тласък на икономиката и региона", каза заместник-кметът на община Смолян Марин Захариев. В област Смолян се изпълняват четири проекта по програма "Образование" 2021-2027 г. Училищата в областта работят и по 18 национални програми, съобщи Никола Запрянов, началник на Регионалното управление по образование (РУО) в Смолян. Трябва да се опитаме да задържим максимално голям брой млади хора да останат в град Смолян, каза проф. Слави Любомиров, заместник-декан на Физико -технологичен факултет при Пловдивски университет "Паисий Хилендарски". Той допълни, че е необходимо всички заедно да положат съвместни усилия в тази насока. През 2025 година ще имаме голямо разнообразие от процедури по отношение на образованието в община Смолян, каза Зорница Ставрева, експерт в Областен информационен център – Смолян. Проектите в научно-изследователската сфера трябва да бъдат облекчени административно, коментира Никола Петров, директор на Националната астрономическа обсерватория „Рожен“. По думите му провеждането на обществени поръчки при проекти, свързани с наука, е неприложимо. Предлагаме различни възможности и програми в Бюрото по труда, посочи директорът на бюрото в Смолян Снежана Орлова. Тя представи обучения, изпълнявани по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост. За науката и образованието е нужно да има системен подход и ясно финансиране, каза Момчил Караиванов, координатор на Регионален академичен център на Българската академия на науките (БАН) в Смолян. Той представи различните институти на БАН, чиито изследвания са свързани с Родопите. От ноември 2024 г. до септември 2025 г. БТА организира дискусии в пресклубовете си в Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Казанлък, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Петрич, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Самоков, Свищов, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Троян, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол, както и трансгранични конференции в Белград, Босилеград, Букурещ, Одрин, Солун и Скопие.

За науката и образованието е нужно да има системен подход и ясно финансиране, каза Момчил Караиванов от БАН

За науката и образованието е нужно да има системен подход и ясно финансиране. Това каза Момчил Караиванов, координатор на Регионален академичен център на Българската академия на науките (БАН) в Смолян по време на местна конференция в Смолян по проект "Европа на Балканите: Заедно чрез знание", който Българската телеграфна агенция (БТА) изпълнява с подкрепата на Европейската комисия (ЕК).

Той представи различните институти на БАН, чиито изследвания са свързани с Родопите. Сред тях са влиянието на родопската каба гайда върху емоционалното състояние на човек и общуването с Родопите. Институтът по български език беше направил разработка за българското малцинство в Албания, която изигра ключова роля страната да признае това официално, посочи Караиванов.

Според него е нужна ясна маркетингова стратегия за представяне на региона, която да привлече младите хора да живеят тук. Работещите в ИТ сектора, които не са обвързани с физическо работно място, са хората, които могат да бъдат привлечени, смята той. По думите му районът е прекрасен за отглеждане на деца.

Благодарение на Китайския културен център в София Смолян и областта бяха представени на туристическата борсата в Нинбо, каза също Караиванов. Той посочи, че в Китай между 8 и 10 млн. души консумират на ден кисело мляко "Момчиловци". Именно за това Момчиловци е рекламиран и като туристическа дестинация.

Тайният свят на прилепите: Уникална изложба и лекция в Природонаучния музей в Пловдив

- magica.bg

На 17 март 2025 г. от 18:00 ч. Регионалният природонаучен музей – Пловдив ви кани на откриването на фотографската изложба „Прилепите на Виетнам“. Събитието включва вълнуваща лекция от доц. д-р Хелиана Дундарова (ИБЕИ-БАН), която ще представи непознатия свят на прилепите и тяхната ключова роля в екосистемите.

Програмата на събитието

Фотографска изложба – Авторът Ладислав Цветков представя впечатляващи кадри на прилепи от виетнамския национален парк Кат Ба – място с уникална природа и редки видове.

Лекция от доц. д-р Хелиана Дундарова – Научете повече за поведението, местообитанията и значението на прилепите за природния баланс.

Експедиция в Кат Ба и Халонг Бей – Разкриваме тайните на този регион, включен в списъка на ЮНЕСКО, известен със своите варовикови образувания, пещери и тропически гори.

Защо да посетите изложбата?

✓ Уникални кадри – Вижте отблизо редки и загадъчни видове прилепи. ✓ Научни открития – Запознайте се с резултатите от експедиции в Азия. ✓ Вход свободен – Посетете събитието безплатно и се потопете в света на нощните обитатели.

Изложбата ще продължи до 12 април 2025 г. в залата за временни експозиции на музея.

Повече информация и събитие във Facebook: <https://fb.me/e/5isdcKioS>